

nja mizerija le posledica našega velikega nerazumevanja.

Prepričanja nam je treba, trdnega prepričanja, ki ne koleba na desno in levo; a le tisto delo, ki izhaja iz res globokega prepričanja, je tudi edino uspešno in tudi polno zadoščenja.

Novi pravec, ki ga nam načrtava deklaracija, je temelji novemu življenju v našem stanu, v organizaciji, v vsem našem odličnem zvanju. Iz njega bo res mogel vzrasti učitelj, ki se bo lahko z upravičenostjo nazival kulturni pionir narodov.

„Ko bi vol vedel kako je močan!“

(Laški pregovor.)

V toliko smo bolj od vola, da slutimo moč v sebi ter da hrepenimo po osamosvojitvi. In k sreči imamo tudi protektorske prijatelje, ki skrbje, da to naše hrepenenje ne opeša, ampak gre dalje po poti ki pelje v zavest. Kajti slepec bi moral izpregledati. Dokler smo mirno trpeli, da so nas upregali v jarem za delo, od katerega smo imeli le malo koristi, je bilo vse prav dobro — kakor pa smo dvignili glave, zavedajoč se lastne moči in z željo postaviti to svojo moč v pravo in pošteno službo stanu, narodu in državi — kaj ne padlo po nas! Še ni stalo črno na belem, kaj pravzaprav hočemo, že je velika ljubezen do nas in našega stanu snela krinko ter pokazala lice, katerega karakterizacijo prepuščamo drugim, ki imajo večji besedni zaklad za take prilike!

Za enkrat smo kvarni disfacisti, samo nekateri slabiji, jutri bomo vsi, če se ne poboljšamo! Poboljšali se pa bomo, ko bomo osamosvojitev zamenjali z duševnim kulukom; ljubezen si bo spet naredla krinko, ko se bo naša skupna hrbtenica začela klanjati na desno in levo tolikokrat, kolikor ima naša domovina strank in strančice!

Plačilo za to je spet nam določeno; izraziti bomo morali za vse to še hvaležnost! Ob izdajanju naredb ki so bile nam in šoli v prid ali pa tudi v kvar, bomo morali stati pasivno ob strani in čakati, da jih novi režim odpravi ter nadomesti z novimi, ki se zopet ne bodo mogle realizirati ker je na vidiku nov režim.

Učiteljska Samopomoč — naša stanovska organizacija.

Posmrtnina znaša 8880 Din. — Dosegi 1776 članov. — V letu 1925, nad 1000 novih članov. — Priglasite se, čas je le do 45. leta!

(Iz poročila tov. Iv. Kocijančiča na odborovi seji dne 24. januarja 1925.)

Pogled nazaj v l. 1925.

Leto 1925. je bilo za društvo zelo važno. »Učit. Samopomoč« se je poglobila na znotraj in mogočno razmahnila na zunan. Danes ima lepo število vpisanih članov, izplačuje visoke posmrtnine in ima imovino s kakršno razpolaga malo društev.

Izredni občni zbor. — Nova pravila.

Na izrednem občnem zboru v Ljubljani, dne 1. februarja 1925 so se obrav-

Ni pa dovolj temelji — teorija treba je tudi praktične izvedbe. Iz temelja se mora dvigniti mogočna zgradba. Sistematična samoizobrazba učiteljstva v realnih življenjskih vprašanjih so pomožki in sredstva, ki bodo to zgradbo postavila. Zatorej na takojšnje delo za izpeljavo, za uresničenje tega novega idejnega zasnutka!

Bogumil Medvešek.

Naslanjali smo se eni na Petra, drugi na Pavla, pa nas ene in druge hrbet boli od naslonov.

Dobri prijatelji so postavili na našo njiro vse polno strašil, ki naj bi nam zamaglila pogled v bodočnost! A mi pravimo: Če se ne bomo osamosvojili bodo strašila res ostala na naših njivah!

Povemo vsem in brez krinke: Nočemo ne mežnaritji ne hlapčevati! Nikomur! Za našo bodočnost in našo kožo gre in za bodočnost našega naroda, ki smo z njim zvezani kakor noben drug! In trdno se hočemo zvezati z narodom, nad umetnimi prepadi ki jih mi nismo izkopal, hočemo sezidati mostove, da bo tudi narod stal za svojimi resničnimi prijatelji ko pride čas in potreba! Nočemo biti več papirnati pionirji kulture ampak resnični iz krvi in mesa! Nočemo biti več enota, ki sestavljajo resolucije v zavesti, da se itak ne bodo upoštevale, ampak hočemo biti moč, ki bo znala svoje poštene zahteve uveljavljati, in če treba, tudi izbojevat!

Prepotrebne brutalnosti v našem boju zadnjih dni, nismo zakrivilji mi! Brezplodnost naše preteklosti jo je zahtevala! In idealno stremljenje v boljšo bodočnost jo je izzvala!

Operacija, ki smo jo izvršili na lastnem telesu je boleča. Naš ponos zahteva, da jo sami izlečimo. Tujih obličev ne potrebujemo, ker nočemo ran inficirati! Ko bo naše telo zdravo, tedaj sedite sodniki na sodni stol in sodite! Kdor pa stori to predčasno, bo le sebe razkrinkal. Naše oči so postale bistré.

J. Ribičič.

navale in sprejele važne izpremembe k društvenim pravilom in sicer: povišek članskega prispevka (od 2 Din na 5 Din, upravnina od 1 Din na 4 Din, vpisnina od 5 Din na 10 Din), odpraviti se je (z malo izjemo) zdravniški certifikat, nanovo prizvelo 3 namestnike društvenim odbornikom. Tako popravljená pravila je oddelek ministrstva notranjih del v Sloveniji odobril dne 8. maja 1925, št. 2479/25. Po teh novih, oziroma popravljenih in odobrenih pravilih se ravna društvo od 20. maja 1925 dalje.

Stresimo se sebe jarem hlapčevstva, zakaj zvonovi veselo potrkavajo in nas kličejo v novo življenje!

Prvi žarki so šinili na zemljo gruda postaja mehka — odprite srca! Solnce, ti pa kmalu zasij v vsej svetlobi in toploti: čakamo mi, čaka naša domovina!

E. Š.

V slovo!

(Umrlému tovarišu Justku Tomincu.)

Izgubili smo živ list živega drevesa naših tovarišev.

Blagega tovariša Justka ni več med živimi.

Bil je človek svojega kova. Vzor učitelja-vzgojitelja, duša prosvetnega gibanja v Globokem. Bila ga je bogata, globoka, mehka duša in sama brezmejna požrtvovalnost. Živel je koristi posameznika in skrbel za blagor celote. Kjerkoli se je pojavljal, je uspešno uveljavil svoje velike duševne zmožnosti. Delo je bilo manifestacija mladega življenja. Vsega je daroval Sokolu, je posvetil pevskemu zboru, je priklenil koristi kmetijskega stanu.

Bil je ustanovitelj Sokola v Globokem, načelnik, pevovodja globoških pev-

Zvišani zneski za posmrtnino. — Priglašanja.

Povišani članski prispevek je izdatno dvignil posmrtnino. Novi priglašenci so se trumoma oglašali in prosili za sprejem. S ponosom lahko trdimo, da je malo društev, ki bi v sedanjih težkih časih imela pokazati tako zadovoljive uspehe v vsakem oziru kot jih je dosegla Učit. Samopomoč.

Vpisi v članski knjigi.

V letu 1925. je bilo v člansko knjigo vpisanih 992 novih članov, sprejetih pa precej čez 1000. Društvo, ki je imelo v prvem poslovnem letu 1898/99, okrog 200 članov, ohranilo nad 20 let število članov na približno isti višini (od 200 do 300), imelo se koncem 1921. leta 218 članov je vzbudilo večje zanimanje v učitelstvu šele v letu 1921. s prevedbo članskih prispevkov in posmrtnin iz kron v dinarje.

Statistika nam kaže:

1./1. 1922 je bilo 218 članov, posmrtnina 436 Din. — 1./1. 1923 je bilo 508 članov, posmrtnina 1016 Din, prirastek v l. 1922. je 290 članov. — 1./1. 1924 je bilo 574 članov, posmrtnina 1148 Din, prirastek v l. 1923. je 66 članov. — 1./1. 1925 je bilo 746 članov, posmrtnina 1492 Din, prirastek v l. 1924. je 172 članov. — Danes (24. 1. 1926) ima Učit. Samopomoč

1776 članov posmrtnina znaša 8880 Din. Sedanja pravila.

Vendar pa tudi v l. 1921. v dinarje prevedene posmrtnine niso bile sedanjemu času in občutni dragini primerne. Izredni občni zbor v l. 1925. je odstranil še to zadnjo oviro. Društvo je zadobilo z novimi pravili dovolj prožnosti, člani pa visoke in času primerne posmrtnine.

Pregled društvenega gibanja v l. 1925.:

Koncem leta 1924 je bilo 746 članov, v letu 1925. je pristopilo 992 članov, v letu 1925. je umrlo 13 članov, v l. 1925. je izstopilo 6 članov, v letu 1925. je bilo izključenih 14 članov, Koncem leta 1925. je ostalo 1705 članov.

Posmrtnina.

Vsled novih pravil in velikega prirastka novih članov je opazati veliko razliko v posmrtninah tega leta. Posmrtnina z dne 1./1. 1925 je znašala 1492 Din, ona z dne 31./12. 1925 pa 8525 Din.

Priglašenci.

Poleg že vpisanih članov je še okrog 200 priglašencev, ki so bili pogojno sprejeti, a do danes še niso izpolnili vseh pogojev (nakazila sprejemnih pristojbin). Kadar prejme društvena uprava od njih nakazane zneske za sprejemne pristojbine, bodo dobili sprejemne liste in postali prvi člani Učit. Samopomoči. Danes nima društvo prav nikakih obveznosti do teh priglašencev.

Slabi plačniki-člani.

Pri tej priliki omenim še žalostno dejstvo, da je nekaj članov U. S. prav malomarno vršilo svoje društvene obveznosti. Na večkratne opomine za nakazila članskih prispevkov se ti počasneži niso prav nič zmenili. Dolg je rastel

cev, tajnik posojilnice in hranilnice in vnet delavec povsod, kjer ga je potrebovala domovina.

Neštete trte po goricačih, drevje v sadovnjaku in čebelnjak nosos šoškega vrta, govore o zanimanju pokojnika v panogi kmetijstva. In kar nista storila roka in zgled je zmogla modra beseda modrega človeka, ki je izzvenela na shodih in sestankih.

Bil je prijatelj. Ravnal se je po geslu: »Čisto, čisto nazadnje mislimo nase.« Za vsakega je našel bodrilno besedo in pameten nasvet; a sam sebe je pozabil in in pozabil.

Bil je velik rodoljub in dvigal je v mladih srcih vero v nesebično delo, ki naj rodi boljšo bodočnost. Oživele so mlade telovadne vrste. V svojem trudu in v svoji ljubezni je uzrl rojstvo čvrstih Sokoličev.

V sebi je vzgajal idealista. Uvidel je, da mnogi nočejo navzgor, da rač obstanejo v hladnem vznožju ter prodajo in izdaio strmo pot resnice in pravice drugim, ki jo teptajo, zaničujejo blatijo. To in še veliko enakega ga je žgalo. Prémudri je bil da bi prestal ogenj. Predober, predelaven in prepošten, da bi si privoščil odmor. Preveč žaljen, da bi poglale mladike nove vere in energije.

od dne do dne. Pri izplačilih posmrtnin je društvo štelu tudi je malomarneže. Končno ni odboru kazalo drugage, da je v letu 1925. moral 14 članov izključiti iz društva. Moralna dolžnost, pa tudi društvena obveza (§ 9. d) teh izključenih članov bi bila, da so dolžne zneske vrnili društvu, kar se pa ni zgodilo. V bodoče ne bo smel društveni odbor, oziroma društvena uprava trpeti večmesečnih ali celo letnih zaostankov; ravnati se bo moral po znanem reku: Čisti račun, dobri prijatelji!

Umrli člani.

V letu 1925. je umrlo 13 članov in prejelo na posmrtninah:

95. smrtni slučaj 9./2. 1925 Kristina Berthold Pilštani, posmrtnina 1592 Din. — 96. smrtni slučaj 18./3. 1925 Karl Gaischeg Maribor, posmrtnina 1660 Din. — 97. smrtni slučaj 7./4. 1925 Ivan Thuma, Prevalje, posmrtnina 2022 Din. — 98. smrtni slučaj 18./4. 1925 Marija Feigel, Slov. Bistrica, posmrtnina 2020 Din. — 99. smrtni slučaj 22./4. 1925 Jurij Erker, Stara cerkev, 2086 Din. — 100. smrtni slučaj 19./6. 1925 Edvard Bohinc, Ljubljana, posmrtnina 5585 Din. — 101. smrtni slučaj 19./7. 1925 Fran Stergar, Ljubljana, posmrtnina 6250 Din. — 102. smrtni slučaj 11./8. 1925 Mina Kristl, Slov. Bistrica, posmrtnina 6930 Din. — 103. smrtni slučaj 2./10. 1925 Ludovika Borštink, Ljubljana, posmrtnina 7740 Din. — 104. smrtni slučaj 14./10. 1925 Martin Vodenik, Maribor, posmrtnina 7930 Din. — 105. smrtni slučaj 27./10. 1925 Anton Gselman, Vurberg, posmrtnina 8030 Din. — 106. smrtni slučaj 6./11. 1925 Anica Cizej-Brišnik, Orla vas, posmrtnina 8050 Din. — 107. smrtni slučaj 11./11. 1925 Janez Stibler, Maribor posmrtnina 8045 Din. — Skupaj 67.940 Din.

Vse posmrtnine so bile izplačane, oziroma nakazane dedičem takoj po prejemu za izplačilo potrebnih listin.

Denarni promet v letu 1925.

Prejemki 263.773·26 Din
Izdatki 263.761·76 "

Skupaj 527.535·02 Din

Omenim naj še, da znaša čisti dohod v 1925. letu 105.683·46 Din vsa društvena imovina dne 31. decembra 1925 pa 131.796·52 Din.

Pisarniško delo.

Pisarniško delo je bilo zelo obširno. Rešilo se je nar tisoč dopisov (vložni zapisnik ima 825 številč, z 10 do 50 postavk), v člansko knjigo je bilo vpisanih 992 novih članov (izdanih ravno toliko sprejemnih listov), priglašencev je zdaj okrog 200, položnice za nakazila so prejeli člani sedemkrat. Obsežnost društvenega dopisovanja se presodi lahko že po tem, da je porabila uprava znamk in dopisnic za 4651 Din. Povrnjena poštnina znaša 4603·75 Din.

Opomini članom in priglašencem.

V zadnjih dneh decembra 1925 sem razposlal opomine vsem onim članom, ki plačujejo sprejemne pristojbine v mesečnih obrokih, pa so zaostali z nakazili. Drugim zamudnikom-članom sem poslal v decembru obračune s pozivi, da poravnajo dolžne zneske. Ob sklepu letnega ra-

Truden je postal svojega delavnika na Silvestrovo. Zato ga je pokopal sam v noveletnem nedeljskem dopoldnevu, da bo živel res nedeljo vseh bodočih novih let.

Tovariš!

In nič nisi vprašal, kako bo ostalim ob Tvojem tako grenkem obračunu?

Pisarna je mrtvašnica. Tvoji najdražji so že brez dobrotnih solz v bolečini vseh bolečin, Tvoji Sokoli in pevci sami, Tvoj »Malivrh« Te hoče nazaj, da ga boš negoval in ljubil, Tvoje smreke so vse srebrne in vprašujejo, zakaj Te ni.

A tam od Pišec, kjer si si izbral novo pristavo, nam šepetajo akordi turobne Vigredi in nagelji in telohi na Tvojem srcu Ti molijo psalmi: »Naj Ti bo vsaj tam lepo, res lepo!«

Vsa dolga, žalna procesija Tvojih tovarišev, prijateljev, pritičenih in Tvojih mladih ljubljencev, veličastna množica preprostega ljudstva naj Ti bo v dokaz, da Te je ljubila vsa Globočina in se je zavedala, kaj si bil, kaj si ji dal, kaj si ji pokazal.

Mi pa ne rečemo, da Te več nimamo. Da še Te imamo. Imamo Te v Tvojih delih, v našem spoštovanju in — spoštinu.

Vera.

LISTEK.

Pozdrav deklaraciji!

Pritipali so prvi žarki na nebo. Zadržene oči strme, srce bije v radosti. Tam zadaj je solnce, tam za temnimi oblaki, ki se kopičijo nalik črnim goram s smrtonosnimi strelami! Pozdravljeni prvi prameni, pozdravljeno vseoživljajoče solnce! Dvigni se mogočno, razliji nebeško luč preko naših poljan in trdih ledin, da zakipi iznova življenje v mrzlih grudah!

Pozdravljena bratska ljubav! Kaj so še na svetu velika neotrovana srca, kaj še niso zamrli duhovni v teminah? Ne, niso! Še žive in niso otopeli v sovraštvu!

O bratje, sejte božje seme sedaj! Poznam vas; vi niste huzarij polni Bahovega srca, vi niste hlapčevski biriči! Vaša srca so prevelika in vaše duše pregloboke. Vi odpuščate!

Pozdravljeni, ki ste donesli novo luč, nam, ki smo živeli tu v globokih teminah in smo bili sili le v sovraštvu. Kam smo zabredli revni popotniki, tega sami nismo vedeli. Izgubili smo pravo smer, izgubili pravi cilj, mi, od katerih tjer največ naša domovina in človeštvo! Hodili nismo po pravi poti!

čuna (31. decembra 1925) se je pokazal nevplačani znesek 11.353 Din (dolga na sprejemnih pristojbinah in članskih prispevkih). Do danes so člani poravnali polovico tega zneska, zaostanek (drugo polovico) pa zanesljivo pričakujem v prvih dneh februarja Prosim Vas prizadete, da ne pozabite na Učit. Samopomoč! — V zadnjem času razpošiljam opomine vsem tistim priglasecem, ki so se priglasili že pred več meseci ali leti, da nakažejo potreben znesek za sprejemne pristojbine, ker se jih bo sicer izločilo iz imenika priglasecev. Priglasecem se stavi rok enega meseca, da nakažejo denar ali na pismeno sporoče čas plačila.

Odborove seje.

V letu 1925, je bil 1 izredni občni zbor in 10 odborovih sej. O delu izrednega občnega zbora sem poročal že spredaj. Na odborovih sejah smo sprejemali članke izključevali zanikrne plačnike in obravnavali vse tekoče zadeve.

Zahvale.

Končno moram navesti vse one čimtelje, ki so radevolje podpirali naše društvo. V prvi vrsti stoji naše stanovsko glasilo »Učit. Tovariš«, ki je priobčil nova društvena pravila, veliko število daljših in krajših člankov ter informativnih notic. Upravičeno trdim, da bi bili naši leni uspehi mnogo manjši, če bi nas ne bil podpiral »Učit. Tovariš«, v tako izdatni meri. V društvenem imenu se kar najlepše zahvalim ustrezljivemu uredniku tov. odborniku Učit. Samopomoči Ivanu Dimniku; obenem ga pa prosim, da nam tudi v bodoče ostane naklonjen — Važno nalogo so vršili predsedniki okrajnih učiteljskih društev in nabiralci članov ki so na mnogih zborovanjih in učiteljskih sestankih opozarjali svoje tovariše in tovarišice na Učit. Samopomoč, zbirali za njo nove priglasece ter posredovali ustmeno ali pismeno pri društvih in upravah. Hvala jim! — Vam, tovariši odborniki se zahvalim za Vašo požrtvovalnost, da ste se radevolje udeleževali odborovih sej, podajali premišljene nasvete in začrtali društvu tisto smer, ki vodi navzgor do zaželjenih ciljev. Le z Vašo pomočjo je upravnik lahko in uspe-

šno vršil vse društveno delo. Upam in Vas prosim, da ostane tako tudi v bodoče Moja želja je, da bi vam poročal čez eno leto o prav tako lepih, če ne še lepših uspehih kakor danes.

Sprejem v Učit. Samopomoč.

Člani U. S. morejo postati učitelji (profesorji) njih soproge in vdove ter učiteljice vseh javnih in zasebnih šol. Pogoji za sprejem: 1. starost ne čez 45 let, 2. ob pristopu morajo biti zdravi in 3. plačajo sprejemne pristojbine.

Plačila

Ob sprejemu plača priglasenec sprejemne pristojbine, ki znašajo od 25 Din do 74 Din (po starosti), kot član pa za vsak smrtni slučaj 5 Din, enkrat na leto še 6 Din za upravnino in letnino; drugih plačil ni.

Povprečna vpačila članov.

V letu 1924, je bilo 6, v letu 1925, pa 13 smrtnih slučajev. Vsak član je plačal za 13 smrt. slučajev 65 Din, za letnino in upravnino 6 Din, skupaj v vsem letu 71 Din. Vsak naj si sam izračuna znesek katerega bo vplačal, če bo živel še 20, 30 ali 50 let. **V 50 letih bi znečal okroglo 3550 Din. Primerjal ta znesek z današnjo posmrtnino 8880 Din.** — Ta račun velja le za članke krepkega zdravja. Kaj pa, če Te naporno delo v šoli in zunaj nje zruši in položi v grob že do 5—10 letih! Koliko boš v tem času plačal? Ali ne bo gornja primerjava za Te še ugodnejša?

Poziv k priglasu in pristopu.

Kdor trezno misli, ta ne more prezreti društva »Učit. Samopomoč«. Naša bodočnost bo taka, kakor si jo bomo sami ustvarili. Gospodar situacije ostane le tisti, ki ne misli samo na večeraj in danes ampak tudi na jutri. Tovariš z družino, tovarišica, ki imaš starše, brate, sestre, ali se zavedata moralnih dolžnosti napram njim? Premislita! — Vabim Vas vse, ki še niste včlanjeni v »Učit. Samopomoč«, da sporočite sledeče podatke: Ime in priimek; dan, mesec, leto rojstva; ime rojstnega kraja; bivališče (v mestih ulico števil.), **Priglasenja sprejema Ivan Kocijančič, učitelj v Ljubljani Gosposvetska cesta 13, vr. 10.**

Iz seje ožjega sosveta Pov. UJU — Ljublj.

IZREDNA SEJA OŽJEGA SOSVETA UJU — POVERJENIŠTVO LJUBLJANA DNE 16. JANUARJA 1926.

Navzoči: Gnus, Dimnik, Hren, Lapajne, Močnik, Potočnik in Rus. Opravičeno odsotna tov. Godčeva.

Podpredsednik tov. Gnus povdarja, da je seja pravilno sklicana, konstatira sklepčnost in otvori sejo ob 11, uri s pozdravom na namestnika tov. Rusa. Za zapisničarja imenuje tov. Lapajneto. Tov. Hren opraviči odsotnost ge. Godčeve.

Podpredsednik javlja, da ne bo omenjal zadnjih dogodkov izza seje širjega sosveta, ker so itak vsem znani. Tudi sam je mislil izvajati konsekvence z ozirom na formulacijo nezaupnice. Po stvarnem pojasnilih in ker čuti potrebo, da posluje naše poverjeništvu nemoteno dalje, hoče vztrajati na svojem mestu do prihodnjega delegacijskega zborovanja. Prečita pismo glavnega blagajnika tov. Fegica, ki izjavlja, da hoče še nadalje voditi blagajniške posle do pravilne ugotovitve blagajniškega stanja in potrdila letnih računov.

Podpredsednik izjavlja, da mora blagajnik vztrajati na svojem mestu do končnoveljavnega obračuna in ne more podati ostavke dotlej, da dobi razrešnico.

Sklep: Tov. blagajnik še ni podal oficialne demisije; zato je še pravomočen član ožjega sosveta.

Tov. Močnik želi, da se ugotovi, koliko in katera zaloga se je oddisala oziroma preknjižila za vsoto 85.000 Din, ki jo blagajnik omenja v svojem pismu.

Sejnega zapisnika zadnje seje ožjega sosveta z dne 9. januarja t. l. tajnik v demisiji doslej še ni sestavil. Zato se sprejme predlog, naj ga tov. podpredsednik opozori, da to čimprej izvrši. Sprejeto.

Zapisnik seje širjega sosveta z dne 10. januarja 1926. Tov. Dimnik prečita zapisnik, ki ga je sestavil tov. Josip Ribičič kot sejni zapisničar. Besedilo zapisnika za objavo se odobri, kakor je v »Učit. Tov.« št. 2.

Konstituiranje ožjega sosveta: Tov. podpredsednik prečita čl. 13. pravilnika glede nominiranja posameznih funkcionarjev. Za predsednika nominira ožji svet tov. Antona Gnusa. Tajništvo prevzame tov. Josip Lapajne, tajniške posle pa vodi tov. Josip Kobal in knjižničar Vekoslav Mlekuž.

Člani namestilne komisije: Na predlog tov. Lapajnete priporoči ožji svet v namestilno komisijo tov. Ivana Demšarja šolskega upravitelja v Zabnici. V Osrednjo zvezo državnih nameščencev je treba nominirati zastopnika v soglasju z ljubljanskim učiteljskim društvom. Ožji svet je stavil predlog ljubljanskemu učiteljskemu društvu. Sprejeto.

Pokrajinska skupščina naj se po možnosti vrši tekom velikonočnih praznic. Okrajna učiteljska društva naj se pozovejo takoj, da izvolijo delegate.

Tov. Močnik predlaga, naj se v »Tovarišu« ne objavlja napredovani. Na pojasnilo tov. Dimnika se to že vrši, ker se nakazilo izvrši šele pozneje ter to članse sila moti.

Profesorsko društvo naj se povpraša, kako željo ima glede nominiranja 2 članov k nekakemu sestanku.

Tov. Močnik želi, naj se seje ožjega sosveta vrše le popoldne.

Ker se nihče več ne javi k besedi, zaključijo tov. podpredsednik sejo ob 14. uri 20 minut.

POROČILO IZ SEJE OŽJEGA SOSVETA UJU — POVERJENIŠTVO LJUBLJANA DNE 23. JANUARJA 1926.

Navzoči: Gnus, Dimnik, Fegic, Hren, Lapajne, Močnik, Potočnik, Rus in M. Godčeva.

Predsednik tov. Gnus pozdravi navzoče odbornike zlasti tov. Marijo Godčevo, ki je vstopila v ožji svet kot namestnica s polnopravno močjo, ugotovi sklepčnost in preide na dnevni red.

1. Društvo učiteljic je poslalo prepis vloge, ki z njo protestira proti odredbi prosvetnega ministrstva glede nošnje po

modi. Ožji svet se strinja z vlogo in ukrene potrebno.

Tov. Jelenc je poslal dopis, ki z njim javlja, da vztraja kot član namestilne komisije. Ožji svet je mnenja, da ne more tov. Jelenc prisiliti k odstopu, da bi bil le logična posledica.

Bivši strokovni tajnik tov. Dostaj je danes predal arhiv. O tem mu je izročil predsednik potrdilo.

2. **Zapisnik seje ožjega sosveta** z dne 16. januarja t. l. navzoči odborniki odobre. Tov. Rus: V zadnji seji se je povdarjalo, naj se iz zapisnika o seji širjega sosveta črtajo vse osti, naperjene proti poverjeništvu. Predlaga avtentično besedilo bivšega poverlj. Jelenc k sklepnemu predlogu. Ker je zapisnik že priobčen, naj prinese »Tovariš« popravek med ostalimi sejnimi poročili. (Glej današnjo številko »Učit. Tov.«).

3. **V svojem poročilu omenja tajnik članek v »Narodni Prosveti«** o »Jugoslovenskem Djačkem Domu«. Sklene se poslati Glavnemu odboru in uredništvu »Nar. Prosvete« pojasnilo.

4. **Tov. Fegic** poda svoje poročilo o denarnem stanju poverjeništvu in uprave ter o občem gospodarskem stanju. Razvije se daljša debata o »Zvončku« in »Popotniku«. Sklep: »Zvončkovo« naklada je treba skrajšati za 270 izvodov, urednika »Zvončka« in »Popotnika« pa naprositi da se strogo držita določenega obsega tiskovnih pol.

5. **Tov. Dimnik poroča:** gg. Dostal in Jelenc sta poslala pismeno izjavo z zahtevom, da se priobči v 3. številki »Učit. Tov.« Ker sam ni hotel o tem odločiti, je čakal sejnega sklepa. Istotako zahtevata da priobči »Tovariš« njuni poročili na seji širjega sosveta dobesedno da si sta prvotno izjavila, da »Učit. Tov.« tega ne sme natisniti.

Sklep: Izjava se priobči, a doda naš komentar in stvaren zagovor v obliki izjave članstvu in vsem okrajnim učiteljskim društvom.

Sindikalna internacionala francoskega učiteljstva išče z nami stikov. Poslala je svoje publikacije in prosi naše v zameno. Se ugodi in skuša dobiti sotrudnika za »Učit. Tov.«, ki bo informiral članstvo o gibanju učiteljstva iz francoskih listov

6. **O izvedbi sklepov seje širjega sosveta** poroča tov. blagajnik. Upa, da bo s pomočjo nadzorovalnega odbora in gospodarskega odseka uredil finančno stanje še pred 1. aprilom.

Sklep: Po 1. marcu naj se skliče obo odbora, ki bosta natančno ugotovila vse podrobnosti. Tekom februarja naj blagajnik uredi vse knjige, v marcu naj pripravi svoja poročila in poroča ožjemu sosvetu.

7. **Tov. Vekoslav Mlekuž** je že prevzel posle knjižničarja in tajnika pro-

svetnega odseka UJU — poverjeništvu Ljubljana.

8. **Ker stanejo seje ožjega sosveta** mnogo denarja, jih ni mogoče pogosto sklicevati. Da pridemo temu v okoliščini rešimo točno tekoče zadeve, se izvoli eksekutiva, obstoječa iz predsednika, tajnika, blagajnika in urednika, ki se sestane vsako soboto, protokolarično ugotovi svoje delo in poroča o vsem ožjemu sosvetu, oziroma sprti informira člane ožjega sosveta o ukrepih.

9. **Glede pokrajinske skupščine** sklene ožji svet po kratki debati soglasno sledeče:

Izredna pokrajinska skupščina ni potrebna. Stane tudi preveč denarja. Vršiti naj se pa v maju ali juniju redna skupščina. S tem pridobe okrajna učiteljska društva dovolj časa, da lahko temeljito razpravljajo o deklaraciji in izvolijo delegate, jim dajo jasno stališče, ki naj ga zavzamejo.

10. **Ker se je začelo oglašati dnevno časopisje**, ki očita zahrbtnost in neparlamentarno postopanje smeši deklaracijo z nelepimi izrazi, je treba odločno povdariti, da ni nihče postopal zahrbtno. (Prečitala so se pisma tov. Lj. Potočnika in Dimnika na poverjeništvu ter izjava udeležencev mariborskega sestanka, iz katerih je razvidno, da se je opozorilo tov. poverjenika točno na položaj, ki ga je pričakovala na seji širjega sosveta in na načelno stališče, ki ga bo zastopala večina društev.) Iz načelnega vprašanja hočejo napraviti le osebo. Članstvo je treba opozoriti, naj izreče mirno in stvarno kritiko o deklaraciji. Z večino glasov (6 proti 3) je bil sprejet predlog, da se s posebnim oklicem razjasni ta zadeva.

11. **Šef prosvetne uprave za ljubljansko oblast** je svoječasno izjavil željo, da bi ga naša organizacija informirala o raznih zadevah. Želji se ugoti potom deputacije.

12. **Sprejme se predlog**, da se pošljeta »Narodna Prosveta« vsem članom ožjega sosveta, ki bodo delali izčrpnke za »Tov.« in poročali tudi v »Narodno Prosveto«.

13. **V zadevi prosvetnega budžeta** naj se obrne naše poverjeništvu na merodajne faktorje, ki naj skrbijo pravočasno, da se prosvetni budžet preveč ne okrne.

14. **Kataster šol** za posamezna okrajna učiteljska društva nujno potrebujemo. Stalež moremo uporabljati le deloma, ker se naša okrajna učiteljska društva ne ujemljejo povsem s šolskimi okraji. Društva bomo naprosili za sodelovanje in jim poslali posebne tiskovine.

15. **Kdor hoče stikov z našo organizacijo**, naj se obrne na posamezna okrajna učiteljska društva.

Ker ni bilo predlogov in nasvetov, se je seja zaključila ob 18.15.

Izjava.

Glede na razne netočne in neresnične vesti o najini demisiji smatrava za potrebno, da pojasniva nastopno:

1. Ker se širijo vesti v učiteljski in širši javnosti o nezaupnici ki naj bi jo bil izrekel širji svet poverlj. Ljubljana na svoji seji dne 10. t. m., izjavljava, da sva podala demisijo svobodna in sama v prvi vrsti zaradi nevzdržnih razmer, ki so nastale v vodstvu organizacije. Ako pa je že govora o kakih nezaupnici, smatrava, da se je to zgodilo že s sklicanjem separatnega sestanka predsednikov okrajnih učiteljskih društev mariborske oblasti in nekaterih članov ožjega sosveta dne 3. t. m. v Mariboru proti vsem parlamentarnim običajem brez vednosti vodstva organizacije.

2. Plod omenjenega sestanka je bila deklaracija, natisnjena v zadnji številki »Učit. Tov.« Konstatirava da je dobilo vodstvo organizacije to deklaracijo potom okrajnih učiteljskih društev za mežiško dolino dne 6. t. m., razna okrajna društva mariborske in ljubljanske oblasti dan pred sejo širjega sosveta, več društev je pa sploh ni sprejelo. Izrečno povdarjava, da se je tudi tukaj kršil parlamentarni običaj, ker nima predlogov, okrožnic itd. razpošiljati posamezno okrajno društvo zase, temveč potom vodstva.

3. Članstvu okrajnih učiteljskih društev je bila vsebina deklaracije neznan, deloma zaradi tega, ker več društev deklaracije ni prejelo, deloma pa zaradi tega, ker je zaradi pičlega časa ni moglo obravnavati na zborovanjih. To dejstvo bje v obraz že večkrat izraženemu stališču našega članstva — tudi onih tovarišev, sklicateljev mariborskega sestanka

— da se morajo zadeve principijalnega in občega značaja obravnavati najprej na zborovanjih okrajnih učiteljskih društev preden se izroče pred ožji forum.

4. Na seji širjega sosveta dne 10. t. m. se je s strani enega dela predsednikov oziroma zastopnikov okrajnih učiteljskih društev hotelo izsiliti izglasovanje deklaracije, kar je bilo v direktnem nasprotju s stališčem navedenim v 3. točki te izjave in zavzetim od nekaterih predsednikov okrajnih učiteljskih društev na seji sami. Predsedstvo, čegar naloga in dolžnost je, da štiti pravila in poslovnik organizacije, ni pripustil glasovanja o deklaraciji glede na čl. 68. poslovnika, ki se glasi: »Vprašanja in sklepe ki so za vse učiteljsko važni, je poslati poverjeništvu, da jih obravnava v ožjem in širjem sosvetu in da jih izroči odsek v razpravo, oziroma jih pripravi za pokrajinsko skupščino.«

Odgovornost za ta korak rade volje prevzema napram članstvu.

5. Smatrava za potrebno, da ponovno povdarjava tako s stališča omenjene deklaracije kakor tudi glede na debato v seji širjega sosveta, da ni vodstvo organizacije nikdar in nikjer izrabljalo svojega stališča v strankarske politične svrhe. Ako pa je bilo politično opredeljeno,

ARGUS je naš najboljši informacijski zavod

ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike

ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov

ARGUS ove informacije so valdar točne izbrpne in hitre

ARGUS se nahaja v Vuks Keradžića ul. II, Beograd

ARGUS ov telefon je 6-25, n brzojavni naslov Argus